

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของครอบครัวในการส่งสมาชิกที่พิการเข้าสถานสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์” เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สัมภาษณ์เฉพาะเจาะจง (Purposive Method) และกรณีศึกษาสัมภาษณ์เจาะลึก (Case Study) ค้นคว้าเอกสาร (Documentary Research) เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรศึกษา รายละเอียดในการศึกษาวิจัยมีดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครอบครัวคนพิการที่มาติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงานกรมประชาสงเคราะห์ จำนวน 220 ราย แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ครอบครัวคนพิการที่ต้องการส่งคนพิการเข้าสถานสงเคราะห์ จำนวน 120 ราย ในจำนวนนี้รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มจากสถานสงเคราะห์ แห่งละ 10 คน (ตารางที่ 3.1) และกรณีศึกษาครอบครัว จำนวน 3 ราย
2. ครอบครัวคนพิการที่มาติดต่อขอรับบริการอื่นๆ จำนวน 100 ราย และกรณีศึกษาครอบครัว จำนวน 3 ราย
3. นักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์คนพิการ ทั้ง 9 แห่งๆ ละ 1 คน จำนวน 9 คน

ตารางที่ 3.1

จำนวนกลุ่มตัวอย่างครอบครัวที่ส่งคนพิการเข้าสถานสงเคราะห์และ
นักสังคมสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์

หน่วยงานในสังกัด	ครอบครัว ตัวอย่าง (N)	ครอบครัว ที่มาติดต่อ (N)	นักสังคม สงเคราะห์ (N)
1. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพิการทางสมองและปัญญา จังหวัดนนทบุรี	10	1	1
2. สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา (ชาย) จังหวัดนนทบุรี	10	3	1
3. สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา(หญิง) จังหวัดนนทบุรี	10	10	1
4. สถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	10	2	1
5. สถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพพระ ประแดงจังหวัดสมุทรปราการ	10	7	1
6. สถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา	10	7	1
7. สถานสงเคราะห์คนพิการการุญเวชม์ จังหวัดชลบุรี	10	10	1
8. สถานสงเคราะห์คนไข้โรคจิตกุลา (หญิง) จังหวัดปทุมธานี	10	10	1
9. สถานสงเคราะห์คนไข้โรคจิตกุลา (ชาย) จังหวัดปทุมธานี	10	10	1
10. ครอบครัวที่มาติดต่อขอรับบริการตั้งแต่เดือนกันยายน 2545 - มกราคม 2546	60	60	-
รวม		120	9

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามจัดทำเป็น 3 ชุด ได้แก่

1. สอบถามสัมภาษณ์ครอบครัวทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครอบครัวคนพิการที่ส่งคนพิการเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ และแบบสัมภาษณ์ครอบครัวที่มาติดต่อขอรับการอื่นๆ มี 5 ส่วน ประกอบด้วยคำถาม ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ของสมาชิกครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย และลักษณะครอบครัว

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ ได้แก่ เพศ อายุ ชนิดความพิการ ประเภทความพิการ ระดับความพิการ ความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง ความสัมพันธ์ผู้ให้ข้อมูล การรับรู้เรื่อง สถานสงเคราะห์ ความต้องการ/ไม่ต้องการเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์คนพิการ ปฏิบัติการที่ต้องถูกส่งไปสถานสงเคราะห์

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สิทธิประโยชน์ที่ครอบครัวได้รับ ความสัมพันธ์กับสมาชิกครอบครัวที่พิการ ทักษะคิดของครอบครัวต่อคนพิการ ทักษะคิดของครอบครัวต่อสถานสงเคราะห์ ความรู้สึกว่าคนพิการเป็นภาระ และความต้องการให้ผู้พิการได้รับความสะดวกสบาย ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 31 ข้อ

ส่วนที่ 4 ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสาร การยอมรับ สังคมภายนอก การได้เข้ากลุ่มหรือเป็นสมาชิกกลุ่ม การได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน/ชุมชน/รัฐ และการได้รับคำแนะนำของนักสังคมสงเคราะห์/ชุมชน ประกอบด้วยคำถาม 25 ข้อ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น

โดยในส่วนที่ 3 และส่วนที่ 4 ที่ใช้มีลักษณะคำถามแบบวัด Likert Scale ซึ่งมีค่าคำตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีคะแนน 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

2. แบบสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับบริการสวัสดิการสังคมสำหรับครอบครัวที่มีคนพิการ ข้อดีและข้อเสียของการเข้ารับบริการของสถานสงเคราะห์ ปัจจัยที่นักสังคมสงเคราะห์เห็นว่ามียุทธผลต่อการตัดสินใจของการส่งคนพิการในครอบครัว ไปอยู่สถานสงเคราะห์ และความคิดเห็นของนักสังคมสงเคราะห์ต่อนโยบายของรัฐ ในการให้การสงเคราะห์แก่ผู้พิการ

3. แบบสัมภาษณ์เจาะลึกครอบครัวคนพิการ มีคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครอบครัว คนพิการ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจส่ง/ไม่ส่งสมาชิกที่พิการเข้าสถานสงเคราะห์ ปัจจัยด้านคน พิการ ทักษะคิดครอบครัวต่อสมาชิกที่พิการ ความสัมพันธ์ครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน/ ชุมชน ความคิดเห็นต่อการให้บริการของรัฐและความต้องการของครอบครัว

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครอบครัวคนพิการที่มาติดต่อขอรับสงเคราะห์ใน สถานสงเคราะห์ หรือขอรับบริการด้านอื่นๆ และนักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติงานในสถาน สงเคราะห์คนพิการ รวมทั้งจัดทำกรณีศึกษาสัมภาษณ์เจาะลึกครอบครัวคนพิการ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. บัณฑิตวิทยาลัยมีหนังสือขออนุญาตเข้าถึงข้อมูลถึงอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ขอเก็บ ข้อมูลครอบครัวคนพิการและสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์ ทั้ง 9 แห่ง
2. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ส่วนหนึ่งโดยนักสังคมสงเคราะห์ของหน่วยงานกรม ประชาสงเคราะห์ อีกส่วนหนึ่ง โดยการสัมภาษณ์กลุ่มครอบครัวที่ตัดสินใจส่งคนพิการเข้าสถาน สงเคราะห์ตามแบบสอบถาม จำนวน 120 ราย ตั้งแต่เดือนกันยายน 2545 – มกราคม 2546 และ ครอบครัวที่มาติดต่อขอรับบริการอื่นๆ โดยไม่ส่งคนพิการเข้าสถานสงเคราะห์ จำนวน 100 ราย
3. สัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์ ตามแนวข้อคำถามที่ สร้างเป็นเครื่องมือ จำนวน 9 คน ด้วยตนเอง ทั้ง 9 แห่ง ระหว่างวันที่ 1 – 3 ตุลาคม 2545 การ สัมภาษณ์ เป็นการพูดคุยสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการช่วยเหลือคนพิการ และครอบครัว รวมทั้งปัจจัยหลักในการส่งคนพิการเข้าสถานสงเคราะห์ โดยมีการบันทึกเทปการ สัมภาษณ์
4. สัมภาษณ์เจาะลึกครอบครัวคนพิการ ด้วยตนเองทั้งหมดโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างครอบครัว คนพิการจากทั้ง 2 กลุ่มๆ ละ 3 ราย จำนวน 6 ราย ที่เห็นว่ามีปัจจัยชี้ชัดในการตัดสินใจส่งหรือ ไม่ส่งคนพิการเข้าสถานสงเคราะห์ของครอบครัว โดยใช้แนวข้อคำถามจากแบบสอบถาม และ บันทึกเทปการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลนี้รวมทั้งสิ้นเป็นเวลา 5 เดือน

3.4 การทดสอบแบบสอบถาม

1. การทดสอบความถูกต้อง ผู้วิจัยทำแบบสอบถามและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข เพื่อความถูกต้องของแบบสอบถาม

2. การทดสอบความเชื่อมั่น ผู้วิจัยทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ใช้ทดลองก่อน (Pre-Test) กับกลุ่มตัวอย่างครอบครัวคนพิการที่มาติดต่อขอสงเคราะห์การเข้าสถานสงเคราะห์ และกลุ่มตัวอย่างครอบครัวที่มาติดต่อขอรับบริการอื่นๆ โดยไม่ส่งคนพิการเข้าสถานสงเคราะห์กลุ่มละ 10 ราย ในจังหวัดนครปฐม จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยวิธีการของ Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7775 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8760 ก่อนใช้จริงในการศึกษาภาคสนาม และทดสอบความเชื่อมั่นหัวข้อการสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์กับนักสังคมสงเคราะห์ที่เคยปฏิบัติงานสถานสงเคราะห์ 1 ราย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามในส่วนที่เกี่ยวกับครอบครัวผู้พิการด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ ส่วนการวิเคราะห์และตีความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่มีผลต่อการตัดสินใจส่งคนพิการเข้าสถานสงเคราะห์ใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพรรณนา เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยแสดง ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Derivation) เพื่อสรุปลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

2. การวิเคราะห์ใช้สถิติ (Discriminant Analysis) สมการจำแนกประเภท เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของครอบครัวในการส่งสมาชิกที่พิการเข้าสถานสงเคราะห์

การวิเคราะห์ พิจารณาจากเกณฑ์การประเมินค่าของ (Best. 1970 : 175) ดังนี้

คะแนน 4.50 – 5.00 จัดอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 3.50 – 4.49 จัดอยู่ในระดับมาก

คะแนน 2.50 – 3.49 จัดอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 1.50 – 2.49 จัดอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1.00 – 1.49 จัดอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักสังคมสงเคราะห์ 9 คนใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution)

3.6 การนำเสนอผลการศึกษา

นำเสนอผลการศึกษา โดยนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์แล้วจัดระบบเรียงเรียงโดยวิธีพรรณนาประกอบตาราง และการบรรยายเชิงพรรณนา